

Alicia Alonso, una Giselle eterna

Alicia Alonso, la llegendària ballarina cubana, ha mort als 98 anys, segons el que ha informat el Ballet Nacional de Cuba que ella mateixa va fundar i dirigir. “Art, ensenyança i patiment, les tres coses que han marcat la meva carrera”, solia explicar la mateixa Alonso, que va ballar més de mig segle tot i els problemes de visió.

Alonso

es va convertir en la figura del ballet clàssic més important de l'Amèrica Llatina en aconseguir el títol de *prima ballerina assoluta*. Nascuda el 21 de desembre del 1920 a l'Havana, filla de pares espanyols, Alonso va començar la formació artística el 1931 a l'escola de ballet de la Sociedad Pro-Arte Musical. Més tard es va traslladar als Estats Units, on va estudiar amb Enrico Zanfretta, Alexandra Fedórova i altres professors destacats de l'School of American Ballet. El seu nom original era Alicia Ernestina de la Caridad del Cobre Martínez del Hoyo, però quan es va casar amb el mestre Fernando Alonso va adoptar el seu cognom, que va mantenir fins i tot després de divorciar-se'n.

Patia

un problema en un ull des que tenia 19 anys que li dificultava la visió, però això no feia trontollar la seva energia desbordada, els seus moviments secs i la seva seguretat. Tenia un estil molt propi que la va fer destacar de les altres ballarines. Va debutar al final de la dècada dels anys trenta als musicals *Great lady* i *Stars in your eyes* de Broadway.

Però la carrera d'Alonso es va disparar amb el seu ingrés a l'American Ballet Theater, quan es va crear el 1940. El moment estel·lar de la ballarina cubana va arribar la nit del 2 de desembre de 1943 en substituir en el rol de Giselle la gran Alicia Markova. Amb 22 anys, Alonso afrontava un dels rols dramàtics més exigents del repertori clàssic. L'èxit va ser tan gran, que la *Giselle* d'Alonso va fer gira arreu, tot donant personalitat tècnica, artística i dramàtica a la coreografia de Jules Perrot i Jean Coralli. Per afrontar els seus problemes de visió, demanava molta col·laboració als *partenaires* i ballava guiant-se per les llums de l'escenari. A partir d'aquella nit, la seva carrera va ser un èxit i va interpretar, al mateix American Ballet, els papers més destacats del repertori clàssic. També va ser escollida pels grans coreògrafs del moment: va ballar com a principal el *Theme and variations* de George Balanchine, *Fall River legend* d'Agnes de Mille

o *Undertow* d'Anthony Tudor. També va treballar amb altres coreògrafs eterns, com Jerome Robbins.

El

1948, conjuntament amb el seu marit Fernando Alonso, fundaren a l'Havana el Ballet Alicia Alonso, que posteriorment es va dir Ballet Nacional de Cuba.

Persona amb pocs problemes per dir el que pensava, es va guanyar defensors i detractors per ser fidel als germans Castro, que li van donar el seu suport oficial per tirar endavant la companyia. Alonso va aconseguir obrir un camí del ballet a Cuba, situar el Ballet Nacional de Cuba entre les millors companyies del món i formar figures internacionals com Carlos Acosta. Fins als darrers anys la *prima ballerina assoluta* va ser al capdavant de la companyia, ara en mans de la deixeblla Viengsay Valdés.

Resulta

difícil resumir la vida d'Alicia Alonso, que també va obrir un nou camí sent la primera ballarina de l'hemisferi occidental d'actuar a la Unió Soviètica i la primera representant americana a ballar als teatres Bolxoi i Kirov. Durant dècades Alicia Alonso va continuar fent gires mundials i va ser estrella convidada dels Ballets Russos de Montecarlo i del Ballet de l'Opéra de París, entre altres companyies. A casa nostra va debutar al Liceu la temporada 1969-70 i després va visitar Catalunya múltiples vegades, com a ballarina i com a directora del Ballet Nacional de Cuba.

Marxa

una ballarina que ha enriquit el món de la dansa i ha aconseguit crear el seu estil propi, que podem veure en els ballarins de la seva companyia. En queda la tècnica, l'art i l'essència, instaurada al Ballet Nacional de Cuba. Neix la llegenda.